

สรุปอบรม หลักสูตร “STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต”

วันพุธที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๕

ณ โรงแรมมารวย การ์เด็น กรุงเทพมหานคร

ผู้รับการฝึกอบรม : นางสาวสุภากร ตีปัญญา

ตำแหน่ง : นักวิชาการเผยแพร่ปฏิบัติการ

สังกัด : กลุ่มเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการกรม

หน่วยงานที่จัดอบรม : กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม กองการเจ้าหน้าที่

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาให้ผู้เข้ารับการอบรมมีทัศนคติ ค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต และมีกระบวนการคิดวิเคราะห์ แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม
๒. เพื่อพัฒนาให้ผู้เข้ารับการอบรมประยุกต์ใช้โมเดล STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริตเป็นกลไกในการขับเคลื่อนสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตอย่างมีส่วนร่วมในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐและความรับผิดชอบ ต่อสังคมโดยรวม

หัวข้อในบทเรียน

๑. การประยุกต์หลักความพอเพียงด้วยโมเดล STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต
๒. การคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม/No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่
๓. ความไม่ทนและความอายต่อการทุจริต

ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ประเด็นที่ ๒๑ แผนแม่บทย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และนโยบายของรัฐบาล ข้อ ๑๑ การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ กำหนดให้มีการส่งเสริมระบบธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการภาครัฐ และข้อ ๑๒ การแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยจัดให้มีมาตรการที่ช่วยป้องกันและลดการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างจริงจังและเข้มงวด พร้อมทั้งเร่งสร้างจิตสำนึกของคนในสังคมให้ยึดมั่นในความซื่อสัตย์ สุจริต ถูกต้อง ชอบธรรม และสนับสนุนทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริตประพฤติมิชอบ อันเป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญและถือเป็นวาระเร่งด่วนสำคัญของประเทศ ข้าราชการเป็นทรัพยากรบุคคลภาครัฐที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจภาครัฐไปสู่เป้าหมาย และสนองตอบความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้าราชการจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะตามที่ทางราชการต้องการ โดยเฉพาะการสร้างข้าราชการรุ่นใหม่ในด้านการพัฒนาข้าราชการ จึงเป็นกลไกสำคัญที่จะสนับสนุนให้ระบบราชการมีบุคลากรที่มีคุณภาพสูง มีความพร้อมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และนโยบายรัฐบาล ดังนั้น การพัฒนาข้าราชการจึงจำเป็นต้องให้ความรู้ ความเข้าใจด้านการป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ ปลูกฝังการมีทัศนคติที่ดีไม่ยอมรับการทุจริต เกิดความตระหนักกับปัญหาการทุจริตหรือ

ผลประโยชน์ทับซ้อนที่อาจเกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน เพื่อหลีกเลี่ยงและป้องกัน/เฝ้าระวังการทุจริตภายในองค์กร รวมทั้ง เสริมสร้างการปฏิบัติราชการให้มีความโปร่งใสมีประสิทธิภาพ และมีคุณธรรมจริยธรรม มีความละเอียดต่อการทุจริตประพฤติมิชอบ โดยการปรับประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ประกอบกับหลักการต่อต้านการทุจริตอื่นๆ ในการสร้างฐานคิดจิตพอเพียงต่อต้านการทุจริตให้เกิดขึ้นเป็นพื้นฐานความคิดโดยประยุกต์หลัก "STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต" ตามหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาของสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อเป็นแรงผลักดันต่อการพัฒนาวัฒนธรรมขององค์กร

STRONG Model

S (Sufficient) พอเพียง หลักความพอเพียง โดยบุคคลสามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมอย่างเป็นอัตโนมัติ

T (Transparent) โปร่งใส บุคคลและหน่วยงานปฏิบัติงานบนฐานของความโปร่งใส

R (Realise) ตื่นรู้ รู้และพร้อมลงมือป้องกันทุจริต

O (Onward) มุ่งไปข้างหน้า มุ่งพัฒนาให้เกิดความเจริญ โดยการต่อสู้กับการทุจริตอย่างไม่ย่อท้อ

N (Knowledge) ความรู้ แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เท่าทันต่อสถานการณ์การทุจริต

G (Generosity) เอื้ออาทร ร่วมพัฒนาให้เกิดความเอื้ออาทรต่อกัน บนพื้นฐานของจริยธรรมของจิตพอเพียง

สาเหตุของการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ

๑. ขาดคุณธรรม
๒. มีค่านิยมที่ผิด
๓. ใช้อำนาจไม่เป็นธรรม
๔. รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย

การทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ

๑. จงใจ
๒. โดนบังคับ/จำใจ
๓. ขาดความรู้/รู้เท่าไม่ถึงการณ์

ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests)

เคนเนท เคอณาแชน (Kenneth Keraghan) ให้คำนิยามว่า “สถานการณ์ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีผลประโยชน์ส่วนตนอยู่ และได้ใช้อิทธิพลตามหน้าที่ และความรับผิดชอบทางสาธารณะไปขัดกับผลประโยชน์ส่วนตัว”

แซนดร้า วิลเลียม (Sandra Williams) ให้คำนิยามว่า “การที่ผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองหรือข้าราชการ ได้เปิดโอกาสให้เงิน หรือผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามามีอิทธิพลต่อหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องมีต่อ สาธารณะ”

แพทริค บอยเออร์ (Patrick Boyer) ให้คำนิยามว่า “สถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่รัฐมีผลประโยชน์ส่วนตัว และได้ใช้อิทธิพลหรือจะใช้อิทธิพลของตำแหน่งหน้าที่ ไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว

ผาสุก พงษ์ไพจิตร ให้คำนิยามว่า “สภาวะซึ่งการกำหนดนโยบายเพื่อผลประโยชน์ของสังคมโดยรวม หรือการตัดสินใจทางการเมือง ถูกแทรกแซงด้วยผลประโยชน์ของธุรกิจเอกชน อันทำให้ผลที่ออกมา คือ นโยบายที่ให้ผลประโยชน์กับธุรกิจเอกชนบางรายบางกลุ่ม แต่สังคมโดยรวมเสียประโยชน์”

รูปแบบของ “ผลประโยชน์ทับซ้อน”

๑. การรับผลประโยชน์ต่างๆ
๒. การทำธุรกิจกับตัวเอง หรือเป็นคู่สัญญา
๓. การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งสาธารณะ หรือหลังเกษียณ
๔. การทำงานพิเศษ
๕. การรู้ข้อมูลภายใน
๖. การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว
๗. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง
๘. การใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง
๙. การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น
๑๐. รูปแบบอื่น ๆ

แนวทางป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

ระบบคิดฐานสิบ ลักษณะเป็นสังคมสมัยก่อน : ยุค Analog ยอมรับกับคำพูดที่ว่า “ทุจริตบ้างไม่เป็นไร ถ้าเราได้ประโยชน์” ไม่สามารถแยกประโยชน์ส่วนตน ออกจากประโยชน์ส่วนรวมได้ ประโยชน์ทับซ้อน/สินบน/ทุจริตคอร์รัปชัน ระบบอุปถัมภ์นำความสัมพันธ์ส่วนตัวมาใช้อย่างไม่ถูกต้อง ตัวอย่างเช่น เอาวัสดุครุภัณฑ์หลวงไปใช้ที่บ้าน เอารถยนต์หลวงมาใช้ในธุระส่วนตัว เอาโทรศัพท์หลวงมาโทรติดต่อธุระส่วนตัว เอาอุปกรณ์ไฟฟ้าส่วนตัว มาชาร์จที่ทำงาน ใช้น้ำประปาหลวงมาล้างรถส่วนตัว เป็นต้น

ระบบคิดฐานสอง ลักษณะเป็นสังคมสมัยใหม่ : ยุค Digital ไม่ยอมรับกับคำพูดที่ว่าทุจริตบ้างไม่เป็นไร ถ้าเราได้ประโยชน์ แยกประโยชน์ส่วนตนออกจากประโยชน์ส่วนรวม เห็นประโยชน์สาธารณะมาก่อนประโยชน์ส่วนตน ตัวอย่างเช่น ไม่รับของขวัญจากผู้มาติดต่อราชการ ไม่ใช้รถหลวงในเรื่องส่วนตัว ไม่ใช้โทรศัพท์หลวงโทรธุระส่วนตัว ไม่นำอุปกรณ์ไฟฟ้าส่วนตัวมาชาร์จที่ทำงาน ไม่นำวัสดุครุภัณฑ์หลวงไปใช้ที่บ้าน

ธรรมาภิบาล ประกอบด้วย

๑. นิติธรรม การใช้อำนาจตามกฎหมายและระเบียบ รวมถึงข้อบังคับต่างๆ ที่มีอยู่ โดยเคร่งครัดและไม่เลือกปฏิบัติ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักความเสมอภาค
๒. คุณธรรม การมีจิตสำนึกความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ โดยยึดมั่นในศีลธรรม คุณธรรม ต้องยึดมั่นในประมวลจริยธรรม รวมถึงมาตรฐานและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ โดยคำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลักสำคัญ
๓. ความโปร่งใส ความซื่อสัตย์ สุจริต ตรงไปตรงมา การมีวัฒนธรรมและค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารกับประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบถึงข้อมูลต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ และการจัดให้มีระบบเพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้โดยง่าย
๔. การมีส่วนร่วม ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วม เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้ และแสดงความคิดเห็น หรือเสนอปัญหา ประเด็นต่างๆ ที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนา นอกจากนี้ประชาชนยังต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมมีเป้าหมายสำคัญเพื่อแสวงหาฉันทมติ
๕. ความรับผิดชอบ มุ่งทำงานให้มีคุณภาพ สร้างความเชื่อมั่น และตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน หากการทำหน้าที่นั้นเกิดปัญหา ขัดข้อง ต้องสามารถตอบคำถามและอธิบายเกี่ยวกับปัญหาเหล่านั้นได้ รวมทั้งต้องมีการจัดทำระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย ตลอดจนระบบการบรรเทาปัญหาและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
๖. ความคุ้มค่า การปฏิบัติงานต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ ตลอดจนเป้าหมายและพันธกิจที่มีความชัดเจน โดยต้องมีลักษณะที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน และต้องคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า รวมถึงใช้ระยะเวลาในการดำเนินการที่รวดเร็วและเหมาะสม

จากการเข้ารับอบรมหลักสูตร หลักสูตร “STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต” ทำให้ผู้เข้าอบรมมีทัศนคติ วัฒนธรรม ค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต และสามารถใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมประกอบการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน สามารถประยุกต์ใช้โมเดล STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต เป็นกลไกในการขับเคลื่อนสังคม ไม่ทำ ไม่ทน และไม่เฉยต่อการทุจริตในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐและรับผิดชอบต่อสังคมได้อย่างเป็นรูปธรรม
